

G A Z E T A

Wielkiego

Xięstwa

P O Z N A Ń S K I E G O .

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 147. W Piątek dnia 26. Czerwca. **1840.**

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dn. 22. Czerwca.

N. Pan J. K. W. Xięciu Pruskiemu prawo zasiadania i głosowania w Królewskim Ministerjum Stanu nadać raczył.

Dnia wczorajszego N. Pan akademię nauk in corpore na zamku królewskim przyjmować raczył, dawszy wprzód posłuchanie deputacyi duchowieństwa miasta tutejszego. W imieniu akademii przemówił Sekretarz tójże, Tajny Radzca Regencyjny Boeckh; Naj. Pan na najpokorniejszą tę przemowę jaknajlaskawiej odpowiedzieć i akademię o najwyższej opiece Swęj zapewnić raczył.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 16. Czerwca.

Remillowski wniosek, który początkowo tyle narobił wrzawy, i który lewa strona silnie popierać przyrzekła, teraz istotnie w cichości pogrzebany. Długi jeszcze zapewne czas uplynie, zanim się Izba deputowanych odważy targnąć się na swoje własne urządzenie i takowe zmieniać. W spokojnych, od namiętności wolnych czasach podobnego rodzaju dobrowolne ofiary zaprawdę do rzadkich

należą zjawisk. Ostateczne stronnictwa o ruch teraz kusić się będą; ale nie można tego przed sobą zataić, że i ten środek, jeżeli ma skutek jaki wydać, burzliwych wymaga czasów. Rozsądna i majątna część narodu znużona już ustawiczną zmianą i ciągłemi wznawianiami nowych rzeczy, i widzi, że terażniejsze instytucye dostatecznie wolność zabezpieczają a każde nowe doświadczenie z niebezpieczeństwem jest połączone. Część lewój strony, poczytująca się obecnie za stanoweze rządową, nie zdoła wprawdzie uniknąć zarzutu o brak stałości, ale podziela ona los każdej opozycyi, zbliżającej się coraz bardziej do rządu. Także i publiczność przekona się nareszcie dokładnie, że opozycya, aczkolwiek użyteczna pod względem dozoru nad administracją, zawsze niemal obwieszcza teorye, którym później, za wstąpieniem swoim do Ministerjum praktycznego zastosowania przyznać nie może.

Z Tulonu, dnia 10. Czerwca.

Druga wyprawa Marszałka Valée ma na celu zdobycie Milianahu, zaopatrzenie w żywność Medeahu i zniszczenie zbożem okrytych pól, należących do nieprzyjacielskich pokoleń, mianowicie do Hadjutów. Stan zdrowia wojska w Algierze, mimo wielkich upałów, jest zaspakający, budowlami także i inną

pracą tak się znowu zajmują, jak gdybyśmy wśród najgłębszego żyli pokoju. — Z Konstantyny donoszą, że wojsko nasze żywą stoczyło utarczkę z Kabyłami, którzy się na kilku miejscach przy obozie pod Aïn Turco, niedaleko Setifu ukazali. Natarli oni z wielką wściekłością i mieli około 6—7000 ludzi. Po dwudniowej utarczce zostawił nieprzyjaciel 200 zabitych na pobojowisku. Do obozu nad Aruszem przybyło w równy sposób 4000 ludzi. Szef batalionu Lacipiere przedsięwziął trzy wycieczki, w czasie których Arabowie wiele ludzi utracili.

Z Marsylii, dnia 12. Czerwca.

Listy z Neapolu opiewają, że Admirał Stopford otrzymał od swego rządu rozkaz, ażeby niezwłocznie wypuścić wszystkie przytrzymane jeszcze na Malcie lub innych w portach angielskich okręty neapolitańskie.

A n g l i a.

Z Londynu, dnia 16. Czerwca.

W piątek znajdowało się świetne towarzystwo u N. Królowej w pałacu Buckinghamskim na koncercie, na którym sama Królowa z Xięciem Albrechtem duett grała. Obie dostojne osoby należały także do kilku kwartetów i tercetów, śpiewanych przez Rubiniego, Lablache i Grisi. Dziś po południu znajduje się N. Królowa z swym małżonkiem na wyścigach konnych w Axocie. Przed wyjazdem do Windsoru przewodniczyła Królowa tajnej radzie, na której uchwalono, aby się dn. 21. odbyło nabożeństwo na podziękowanie Bogu za ocalenie N. Pani.

Dnia 12. b. mies. znowu szalony wielbiciel Królowej usiłował dostać się do jej pałacu. Liczy on około 35 lat, jest wysmukłej i kształtnej postawy, a włosy spadają mu w pięknych kędziarach na ramiona. Przytrzymany przez policję oświadczył, że tylko chciał Królowej powiedzieć, iż nie należy do naczelników Kartystów, ale bez poczytania sobie tego za grzech, gwałtu użyje przeciw niej, jeżeliby katoliczką zostać chciała. Po krótkim badaniu wypuszczono znowu na wolność tego człowieka, który jest rodem z Skarboroughu i znaczny posiada majątek.

Ministryalny Globe obwieszcza, że chociaż jeszcze połóg Królowej jest daleki, przecież już teraz tyle jest pewnego, iż tenże w Claremoncie odbędzie, i że znakomity lekarz położniczy, Dr. Lowek, otrzymał polecenie czuwania nad zdrowiem Królowej i udzielenia jej pomocy w swoim czasie.

Podczas gdy Oxford miał powiedzieć do Aldermana Laurie, że pistolety, z których do Królowej strzelił, nie były bynajmniej ostro

nabite, głoszą z drugiej strony, że przed radą gabinetową zeznał, iż je kulami nabił. Tyle przecież teraz zdaje się być pewną, że dziura w murze od innego przypadku, nie zaś od owego wystrzału pochodzi. Starano się także dociec, skądby Oxford dostał pistolety i amunicji, aby się tym sposobem przekonać, czy miał jakich współników lub nie. Podług zeznania jednego handlarza bronią, nazwiskiem Haysa, który pistolety owe po znakach poznał, kupił je od niego przed dwoma tygodniami młodzieniec jeden, ale nie Oxford, za 2 funty szt., a razem z niemi i róg do prochu. — Podług innego doniesienia przeciwnie miał niejakiś Lawson, właściciel lombardu, poznać te pistolety jako powierzoną mu własność, którą mn. dn. 9. b. mies. z jego sklepu ukradziono. Kapiszony do tych pistoletów miał Oxford w tymże samym czasie u swego znajomego, nazwiskiem Gray, kupić, który mu także na zapytanie jego wskazał kilka sklepów, gdzieby kul i prochu w żądanej do broci mógł dostać. Zadziwiającą jest rzeczą, że Oxford żył w ostatnich czasach całkiem bez otrzymania wsparcia z strony rodziny swojej, a ta nie wiedziała także, z czegoby się utrzymywał. Toby zaiste mogło na domysł naprowadzić, że go kto inny do popełnienia zbrodni skłonił. Inne doniesienie opiewa, iż się raz w więzieniu zapytał, czyliby się u niego na wywiezieniu go z kraju skończyło, gdyby całą rzecz dokładnie wyjaśnił. Dwukrotne spotkanie się jego z matką w więzieniu małe z resztą na umyśle jego zrobiło wrażenie. Pani Oxfordowa, która, jak się teraz okazuje, przypadkowo tylko w Birminghamie była w czasie popełnionej zbrodni, a zresztą już od kilku lat u córki swjej, piekarki Phelpsowej, w Londynie mieszkała, gdzie także i jej syn ostatniemi czasy zamieszkał, ob staje przy tém, że Oxford musi mieć pomieszanie zmysłów, i miała także teraz powiadać, że dla tego tylko za mąż poszła, iż jej mąż w napadzie szaleństwa nożem śmierć zadać odgrażał, jeżeliby żonę jego nie została. — Siostra Oxforda oświadczyła, że jej brat zawsze był bardzo skłonny do okropnego gniewu, jeżeli mu się cośkolwiek najmniej nie podobało. Sądziła jednak, że zapewne do żadnego towarzystwa należeć nie mógł, gdy nigdy wieczorem z domu się nie oddalał, a spiskowi zwykle w nocy schadzki swe miewają. Policja śledzi ciągle domniemanego tajnego towarzystwa »Odmłodzona Anglia;« ale dotychczas nic jeszcze nie odkryto, to wyjawwszy, że niektóre dzienniki umieściły całkowiłą instrukcją z podpisem: »Smith, Sekretarz,« która nazwiska tego towarzystwa,

jego znaki i zgromadzenia wyjaśnia, chociaż ją inne dzienniki za czysty poczytują wymysł. Pan jeden, który niedawno temu pojechał na wyciągi konne do Epsomu, przypomina sobie jednego młodego człowieka, który w powozie dziwną prowadził rozmowę i zawsze na ten przypadek się zwracał, gdyby Królowa umarła, tak że go się tenże nareszcie zapytał, dla czego go myśl ta tak mocno zaprzęta; na co tenże odrzekł: „No, wtedyby inny nastal, a wtedy mielibyśmy co do roboty.“ — Miano tego Pana zaprowadzić do Oxforda, ale wypadek tego jeszcze niewiadomy. W niedzielę po południu przybyli urzędnicy z Nottinghamu, dla poznania Oxforda i zobaczenia, czyliby nie był jednym z Kartystów, uwikłanych w ostatnich zaburzeniach, ale nie mogli go takowym uznać. Twierdził on także, że nie jest ani Kartystą, ani owenistą, i szyderczym uśmiechem dał niejakoś do zrozumienia, iż do innego stronnictwa należy. Wczoraj wieczorem, jak wieść niesie, miał więzień ważne zeznać rzeczy, ale i o tém niczego się dowiedzieć nie można, gdy całą tę sprawę jak najtroskliwiej tą. Jutro ma znowu być słuchany przed radą gabinetową. Dziś zebrał się po przemowie Prokuratora koronnego wielki sąd przysięgłych hrabstwa Middlesex na obradę, czy są uzasadnione powody do postawienia Oxforda w stanie oskarżenia. Jeżeliby proces jego miał się jeszcze na teraźniejszym, dziś rozpoczętym posiedzeniu sądu przysięgłych centralnego kryminalnego Trybunału middlesexkiego zacząć, wnoszą, iżby to przed dn. 22. b. m. nastąpić nie mogło, gdy sąd ten musi się pierw zająć kilku innymi ważnymi sprawami kryminalnymi, a między innymi i procesem Courvoisiera, obwinionego o zabójstwo Lorda Williama Russella, który się zapewne dnia 18. b. m. rozpocznie.

Hiszpania.

Z Saragossy, dnia 9. Czerwca.

Wojsko, które Morellę oblegało, już się przez Ebro przepравиło a Xiążę Vitorya zapewne onegdaj wieczorem albo wczoraj rano z gwardyą w Leridzie stanął. Wczoraj dwa bataliony gwardyi prowincyalnej z tąd do Calatayud wyruszyły. Powiadają, że Królowa tu tak długo zabawi, dopóki Xiążę Vitoryi Bergi nie zdobędzie. Wielkie tu już czynią przygotowania dla przyjęcia N. Pani.

Cabrera stanął w Berdze. Jedni powiadają, że się w Katalonii bronić chce, drudzy, iż z licznym oddziałem wojska do Nawarry wtargnąć zamierza.

OBWIESZCZENIE.

Miasto Poznań wyznaczyło znowu dla tegorocznych wyciągów konnych srebrny puhar jako nagrodę. Warunki: konie w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem urodzone, w posiadaniu członków towarzystwa. Panowie jadą, zwycięstwo pojedyncze. Poł mili. Gwicht: 3 letnie 110 funt., 4 letnie 125 funt., 5 letnie 150 funt., 6 letnie i nad 6 lat 160 funt. Klacze o 5 funt. mniej. Wałachy wyłączone. Zgłoszenia będą przyjmowane do d. 30. m. b. Poznań, dnia 22. Czerwca 1840.

Dyrekcya towarzystwa ulepszenia chowu koni i t. d.

Wiceprezes,
Willisen.

Sekretarz generalny,
Bitter.

OBWIESZCZENIE.

Z odwołaniem się do naszego obwieszczenia z dnia 11. Czerwca r. b., podaje się do publicznej wiadomości, iż termin do wydzierżawienia dóbr Witkowa powiatu Gnieźnieńskiego na dzień 26. m. b. wyznaczony, na dzień 4. Lipca r. b. odłożony został.

Poznań, dnia 23. Czerwca 1840.

Dyrekcya prowincyalna Ziemstwa.

Młody niezonały mężczyzna, syn rodziców szacownych z Poznania, życzy podjąć się natchmiasł posady ekonoma lub administratora. Wyuczyl się gruntownie w przeciagu kilku lat gospodarstwa w uznanych powszechnie za najlepsze gospodarstwach prowincyi, posiada dobre świadectwa, i umie po niemiecku i po polsku. Bliższych szczegółów dowiedzieć się można na Grobli pod Nr. 25.

Dominium Nowawieś podgórna pod Miłosławiem ma z wolnej ręki do sprzedania wszelki inwentarz żywy i różne porządki gospodarskie, i w tym celu termin na dzień 30. Czerwca r. b. wyznacza.

W Skotnikach pod Miłosławiem sprzedawać się będzie w dniach 6 i 7. Lipca przez publiczną licytacją owiec sztuk 600, bydła rogatego sztuk 30, koni 12, porządki gospodarskie, również i meble.

Dnia 2. Lipca r. b. po południu i dni następnych ma przeszło 2000 sztuk dobrze schodowanych, zdrowych i rozmaitej grubości roślin oranżeryjnych i duniczkowych, jako to: cytryn, pomarańczy, oleandrów, mirt, kameliów, rhododendrów, eryków, kaktusów, kilku gatunków roślin z Nowej Holandyi, wiele gatunków róż i t. d., publicznie największej ofiarującemu być przedanych drogą dobro-

wolnej licytacji w oranżeryi podpisanego, na Grobli pod Nr. 39.

Bardzo znaczny spis tych roślin przejrzyć tamże można od dnia 28. m. b. począwszy. Poznań, dnia 19. Czerwca 1840.

Ferdynand Jortzig.

J. H. Richter, fabrykant fajek do tytoniu z Szczecina, teraz w Poznaniu na Wodnej ulicy Nr. 4, poleca także na obecne tranzakcje Sto Jańskie znaczny wybór krótkich i długich lulek do tytoniu tureckiego, jakoteż fajek do palenia knastru, z munsztukami bursztynowymi i bez takowych, przednich i średnio-przednich główek porcelanowych, prawdziwych surowych i warzonych główek z piany morskiej, sznurków do fajek, pięknych trzcin hiszpańskich z guzikami z kości słoniowej, tudzież innych lasek do podpierania się i lasek służących za cybuchy, po stałych cenach i prosi o łaskawe odwiedzenie siebie.

Uwiało mienie.

Tak tutejszym jako i zamiejscowym szanownym pokupicielom donoszę niniejszem najniższej, iż

mój skład tytoniów i tabaki

całkiem nowo i jaknajdokładniej uzupełnionym został przez wielką nadsyłkę ze sławnej fabryki «Pratorius & Brunzlow» z Berlina; szczególnie i słusznie polecić mogę Varinas-Canaster, jako też Portorico w rulach i paczkach; równie cygary w polubownych gatunkach, stopniowo dochodzące do najpiękniejszego zapachu. Ze tak przy sprzedaży ryczałtem, jak i w małych ilościach, zawsze jaknajpomierniejsze ustanowię ceny, ręczę na honor i słowo.

Poznań, dnia 24. Czerwca 1840.

A. Romanowski,

na Szerokiej ulicy w kamienicy JPana Baumanna, mosiężnika, Nr. 19.

Dokładałem wszelkich starań, ażeby mój, Wysokiej Publiczności dostatecznie znany znaczny zapas towarów, jeszcze na czas obecnie odbywającego się jarmaku Św. Jańskiego, zaopatrzyć najnowszymi i najpiękniejszymi medy utworami, które otrzymałem drogą bezpośrednich nadselek z pierwszych i najznakomitszych źródeł, jako to z Lugdunu, Paryża i t. d.

Najnowsze są:

mantylle i chustki jedwabne i wełniane w kwiatki, kratki i jednoko-

lorowe; także molowe, haftowane jedwabiem, złotem i srebrem; musliny paryskie tous laines, jaconnas i t. d.

Handel towarów modnych, jedwabnych i lokciowych Meyer Falk, w rynku Nr. 98. na Iszém piętrze.

Gabrielli & Comp.

z Berlina,

polecają ich skład najnowszych paryzkich przedmiotów przepychy, także przednie włoskie kapelusze słomiane à jour, jako też najpiękniejsze

prawdziwe szale tureckie i chustki

za bardzo umiarkowane ceny.

Skład w rynku pod Nr. 90. w kamienicy Pani Radeckiej, na pierwszym piętrze.

Skład komissowy cygarów hamburskich z pierwszej ręki.

Zaprzestając na bardzo miernym zysku, sprzedaję wszelkie gatunki cygarów w pudełkach i koszykach po stałych cenach fabrycznych. Za nadzwyczajną dobrocią towaru przemawia nader prędkie rozkupienie kilku przeserek, jednej za drugą.

L. J. Lisiecki,
w rynku Nr. 8. za figurą Św. Jana.

Drugą nadsyłkę świeżych śledzi otrzymał handel Sypniewskiego w Poznaniu.

Ceny targowe
w mieście
Poznaniu.

Dn. 24. Czerwca
1840. r.

od		do	
Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.

Pszeniczy szefel	2	7	6	2	12	6
Zyta	1	7	6	1	10	—
Jęczmienia dt.	—	27	6	1	—	—
Owsa dt.	—	26	3	—	28	9
Tatarki dt.	1	7	6	1	12	6
Grochu dt.	1	7	6	1	12	6
Ziemiaków dt.	—	12	6	—	14	—
Siana cetnar	—	20	—	—	20	6
Słomy kopa	4	25	—	5	—	—
Masła garniec	1	10	—	1	15	—
Spirytusu beczka	16	10	—	16	20	—